

I.F.J.

SZABÓ MAGDA

en

Sziget-kék

Szalma Edit rajzaival

EURÓPA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2007

Petőfi Sándor Városi Könyvtár
Hajdúsámson

en

1

Ezen a napon még sokkal borzasztóbb volt minden.

Ginevra ugyan nem felejtette el, hogy június 20-a van, s reggel, mikor felköltötte, odasúgta neki, hogy hátul a kertben, a garázs mellett megásták a kis medencét, s Gabriel még e héten be is betonozza, de Valentin nem gondolt most a tengeri csatára, amit a medencében játszani akart. A medencét csak udvariasságból nézte meg – egy teljes méterrel volt hosszabb, mint gondolta, s negyvenhat centivel szélesebb! –, nem akarta búsítani se Gabrielt, se Ginevrát. Ám Szakácsnéni hiába remekelte a reggelit, Valentin csak a Mami üres székét nézte az asztalfőn, s mikor Lavinia néni rázuppant a Mami elhagyott helyére, csak azért nem sírta el magát hangosan, mert arra gondolt, hogy éppen ma lett kilencéves, és már tulajdonképpen nagyfiú. Meg aztán Lavinia néni esetleg azt hihette volna, neki sikerült megríkatnia valami hegyes megjegyzésével, márpedig Valentin inkább a vérért csorgatta volna ki előtte, mint egyetlen csepp könnyét.

Lavinia néni! Valentin ránézett a kuglófostálon át, ahogy apró kortyokban itta és fitymálta a teát (minden reggel teát kért, és minden reggel fitymálta), s közben a bal kezével a Mami kulcsaival játszott, amelyeket ki nem adott a kezéből, amióta...

Hogy fáj ez az *Amióta* – gondolta Valentin, s nagyot, hangosat nyelt a csokoládéból (Szakácsnéni, drága, azt hiszi, az ember még

7

olyan kisgyerek, hogy egy születésnap reggeli kedvéért elfelejti a bánatát!...), hangosabbat, mint illett, mintha valami kerek, kemény tárgy elzárta volna az utat a torkában. Lavinia néni azonnal rászólt, s Ginevra, aki a tálalóasztalnál állt, és a kistá-nyérokat rendezgette, egy picit megcsóválta a bóbitáját. Mindenki utálja – gondolta Valentin, s ez a gondolat valamennyire megnyugtatta. Szakácsnéni azt mondta a múltkor, csak azért nem mond fel, mert sajnálja itt hagyni őt, akit születésétől ismer, Gabriel és Ginevra pedig megesküdtek, hogy Mami mégiscsak meggyógyul, és akkor Lavinia néni úgy eltűnik, ahogy idekerült.

De vajon meggyógyul-e? Valentin naponta eljutott eddig a kérdésig. Mint valami ismerős úton, lépegetett vissza mindennap az elmúlt események között addig az áprilisi délutánig, amikor a baleset történt. Ha már olyan nagy fiai lesznek, mint ő maga, akkor is úgy fogja látni maga előtt Mamit, ahogy kilép a házból, jószagú, puha kesztyűjét igazgatja, és megkéri Gabrielt, hogy hozza ki a kocsit. Neki akkor éppen valami fontos dolga akadt, a vezérhajó orrát kalapálta, de abbahagyta a munkát, mert az autó mindig mindennél érdekesebb volt, s különben is Mami ekkor már kiáltott is utána: ebben az órában mindig együtt szoktak lenni, amióta a világ világ.

Milyen buta ez a Lavinia néni! Ha Mami egészséges volna, most nem csörgetné itt a kulcsokat, hanem ülne a fővárosi házában vagy a birtokán, és ott bosszantaná azt, aki a közelébe kerül. Ha Api élne, akkor is másképp volna minden: akkor Mami nem is foglalkoznék a teleppel. De Api meghalt, mikor ő még beszélni se tudott, a képét Mami a Valentin ágya mellett tartja, s Valentin minden reggel meg este köszön is neki.

Az egyáltalán nem természetes, hogy az embernek csak anyja van, és nincsen apja, csak egy fénykép maradt belőle, amely nem

szól, nem is mozdul, hiszen csak papír. Apinak még megvan a bokszkesztyűje és a vívókardja is, meg kilenc érem, amelyet még iskolás korában úszóversenyen nyert, mert rengeteget sportolt – és ő maga nincs sehol. Csak hallani róla néha. „Api ezt így szerette!” – mondta Mami. „A papája sose rugdosta a lakkot a kocsin!” – mordult néha Péter. „Szegény öcsém se született üzletembernek, de te, Melly – mutatott Lavinia néni Mamira –, te aztán azt se tudod, mi fán terem egy vállalat vezetése.” „Tán fél bevenni az orvosságot? – korholta Ginevra. – Bezzeg az édesapja bátor ember volt!” Api nagyon bátor lehetett, egyszer egy hajnalban elfogott egy tolvajt, a nagytrambulinról is leugrott hátrafelé, és szegény lányt vett feleségül. Ehhez bizonyára nagy melegség kellett, mert Lavinia néni nemegyszer elemlegette, mikor Mami nem volt a szobában: „Egy koldusszegény lányt, a mi családunkba! Micsoda vakmerőség!”

Hát persze. Ha Api élne, vagy Mami nem volna beteg, másképp lenne itt minden. De Api nincs, Mami a kórházban, Lavinia néni meg azonnal ideutazott, mikor Ügyvédbácsi táviratozott neki: itt is lakik, és intézkedik azóta is, hogy Mamit elvitték a mentők.

A hab nem azért cseppent le az abroszra, mintha Valentin nem tudná, hogy kell tisztességesen enni, hanem mert elkezdett reszketni a keze. Gondolatban most éppen az országúton volt, Mami mellett ült, elöl, a szélvédő mögött, és látta a sovány, barna kuttyát, ahogy átiramlik előttük, s Mami egy nagyot csavar a volánon, hogy át ne fussanak az istenadtán. Az a legborzasztóbb, hogy minden apró részletre emlékszik, mert mikor az autó megfordult maga körül, és nekivágódott a fának, az ajtó kikapódott valahogy, ő meg valami friss kazalba zuhant, ahonnan jól látta a Mami homlokán a piros, eleven csíkot, lezárt szemét és furcsán meggömbült derekát.

Akármilyen rettenetes volt is erre gondolni, Valentin mindig büszke is volt egy picit arra, hogy mikor lábra tudott állni, és tudomásul kellett vennie, hogy Mami nem hallja, amit mond, és nem mozdul, nem sírt egy csöppet sem, hanem megállt az út közepén, mint egy igazi felnőtt, és megállította a legközelebbi autót. Tulajdonképpen ő vitte be Mamit a kórházba, azzal az autós bácsival. „Gerincsérülés” – mondta az ápolónéni, aki megsimogatta az arcát, és akinek olyan kerek, fehér képe volt, mint a hold.

Ginevra azonnal rátolta a gyümölcskosarat a hűtő föltjára, de ezzel csak azt érte el, hogy Lavinia néni neki is megmondta a véleményét. Valentin malac, akit nem volna szabad tisztességes asztalhoz ültetni, Ginevra pedig, úgy látszik, olyan házaknál dolgozott eddig, ahol mindegy volt, mi történik étkezés közben. Lavinia néni képzelőtehetsége sose elégedett meg azzal, amiről éppen szó volt, hanem azonnal nekilendült, s Ginevra hallgathatta, hogy az előző munkahelyén nyilván céklalével locsolták az abroszt, és a mártást körbekenték a székeken. Ginevra piroosan hallgatott: Lavinia néninek lehetőleg sose mondott ellent senki. Mami sem, Ügyvédbácsi sem. Ügyvédbácsi, egyáltalán, úgy félt Lavinia nénitől, hogy mindig berekedt az idegességtől, ha tárgyalnia kellett vele.

Valentin tulajdonképpen nem félt tőle, csak utálta, mint a borban főtt halat. Most szinte hálás is volt neki, mert míg Ginevra összekapkodta a terítékeket, örökös korholásával nem hagyott időt a további gondolkozásra. „Gerincsérülés” – ismételtette valami Valentinban folyton, de most csak nagyon halkán; mert Lavinia néni nem lehetett nem figyelni, s mert ebben a percben még az ő hangját is jobb volt hallgatni, mint azt, ami oda-benn szólt.

A reggelinek Ügyvédbácsi vetett véget, aki ezen a napon váratlanul korán állított be. Beült a nénivel az irodába, Valentin meg visszatért a kertbe, hogy még egyszer megnézzze azt a medencét. Hosszúak a napok, még az is jobb volna talán, ha iskola lenne vagy akár tél, mikor a madáretetőire odaszállnak a feketeregők meg a cinkék. Gerd, a barátja, elutazott mindjárt a vizsga után, igazán nincs kivel szót váltania, hacsak Kandúrkát nem számítja, csakhogy Kandúrka, sajnos, nem tud beszélni.

A garázs sarkáról éppen az iroda ablakára lehetett látni. Valentin leguggolt a medencéhez, és felváltva hol a kiásott alapot tapogatta, hol meg Ügyvédbácsit nézte az ablakon át, akinek így hátulról éppen olyan volt a feje, mint egy nagy, piros paradicsom. Hogy lehet valakinek még a kopasz feje búbján is piros a bőre?

– Ez már, sajnos, a második feljelentés – mondta Ügyvédbácsi odabent. – Figyelmeztettem, asszonyom, tüstént, mihelyt a fuvarosokat megfogadtuk, hogy ennek a munkának az elvégzésére gépi erőt kellene alkalmaznia.

Lavinia néni nem látszott, csak száraz nevetése hallatszott ki. Na, most Ügyvédbácsi is megkapja a magáét. Valentin részvétellel figyelte, hogy bizonyítják be Ügyvédbácsinak, hogy semmi tehetsége nincs az üzleti élethez, és éppen olyan érzélgős, mint szegény Melly.

Szegény Melly, ez Mami – gondolta Valentin, és egyszerre volt dühös és szomorú. Mi az, hogy érzélgős? Nem ismerte ezt a szót, de nem tetszett neki. Ügyvédbácsinak sem, aki sokáig köszörülte a torkát, aztán újra kezdte a beszédet, de az ideges rekedtség miatt, ami mindig elfogta, valahányszor Lavinia nénivel tárgyalnia kellett, alig lehetett érteni a szavait.

– Érzélgősség, asszonyom? Engedelmet kérek! A fuvarosokat ugyan én szerződtettem, az ön nevében, de a külön jutalomról,

amelyet ígért nekik, egy szó sincs az egyezségben. Nem is tudtam róla. Az Állatvédő Egyesület méltán...

– Hű – mondta Valentin halkán. Most az Állatvédő Egyesületre került rá a vizes lepedő odabenn. Lavinia néni bezzeg nem rekedt be. Ilyenkor olyan volt a hangja, mint a trombita. Kandúrka végre elősompolygott valahonnan, odadörzsölözött a Valentin lábához, aztán a hátára vetette magát, és szürke csíkos mellénykáját odaengedte a napnak. Valentin beledugta finom, fekete bőrrel bevont talpa közepébe az ujját. Régi játékok volt ez, Kandúrka ilyenkor nagyon óvatosan kibocsátotta a karmait, s úgy tartotta Valentin ujját, mint egy kis csapda. Ám most nem volt kedve játszani. Le-lezárta aranyzöld szemét, a talpa meg se moccant. Kandúrka sem a régi már, amióta Mami beteg. Egyre kevesebbet van otthon, sokszor napokra is eltűnik, magára hagyja. Vajon mit szólna most Kandúrka mindehhez, ha beszélni tudna?

A verandaajtó kivágódott, Ügyvédbácsi feje most nem olyan volt már, mint a paradicsom, hanem mint a cékla. Kettesével futott le a lépcsőfokokon a reumás lábával, egyenesen neki Gabrielnek, kiütötte a kezéből a locsológumi csövet, s már kinn is volt a kapun. Lavinia néni feje megjelent az ablakban, két, sovány karja is látszott, mert lekonyokolt egy pillanatra a virágládák mögé, és ezt az egy szót mondta: „Férfiak!” Aztán kifejtette, hogy Gabriel pocskolja a vizet, elront minden csapot, csak a ruhát szagatja, semmi haszna sincs a házban, s mikor a lassú szavú Gabriel, mint valami nehezen éledő sóbálvány, válaszolni akart valamit, a néni kijelentette, hogy bármit akar mondani, ő azt már mind milliószor hallotta, inkább öltözzék fel, hozza ki a kocsit, mert azonnal kimennek a telepre. Kandúrka mindjárt talpra állt a hangjára, meg-megbillentette a fülét

nemtetszésében, ezzel aztán azt érte el, hogy a néni megcélozta egy hervadt mályvafejjel. Erre félreugrott, és eltűnt a ribizlibokrok között. Valentin a térdét porolta, nem akart hinni a fülének, mert az ablak bedörrentése előtt az volt az utolsó mondat, hogy mossza meg a kezét, és hozza elő a sapkáját, mert a néni őt is magával viszi.

Milyen öröm volt máskor ez az út! Mindig Mami vezetett, ő meg leste, mikor mit nyom le, ha dudál vagy jelezni akar az indexszel. Bemehetett a kinti nagy irodába is, ahol Felügyelőbácsi meg Titkárnéni dolgozott, és soha nem fordult elő, hogy kiküldték volna akármilyen megbeszélésről is.

Valentin, mióta csak a világon volt, tudott a telepről, tudta, hogy ők üzleteket kötnek és bonyolítanak le, eladnak és vásárolnak, építenek és bontanak, és a telep alkalmazottai között Felügyelőbácsi a legfontosabb, és Hubert, a kapus, a legöregebb. A telep tulajdonosa valaha dédapa volt, aztán Lavinia néni örökölte, de helyette Api irányított mindent, s aztán, hogy Api meghalt, Mami vette át a vezetést.

A felnőttek suttogásából, elejtett szavaiból Valentin pontosan tudta, hogy került a telep az Api irányítása alá. Dédapának két gyereke volt, Lavinia néni meg az Api édesanyja, a nagymama. Dédapa, úgy látszik, csak Lavinia nényiben bízott meg igazán, mert ráhagyta a telepet, a földet is, a házait, mindent, a nagymamára meg semmit. Alighanem a házassága miatt; úgy látszik, a nagymama is *vakmerően* ment férjhez, náluk ez családi szokás. Mikor dédapa meghalt, és Lavinia néni megkapta a telepet, már csak Api élt a családtagok közül a nénin kívül. Húszesztendő volt, és a néni szerint éppen alkalmas arra, hogy vezesse a telepet.

„Így legalább nem él ingyen” – mesélte Ginevra. A néni a birtokra ment, Api beköltözött a dédapa házába, és átvette az ügyek intézését. Aztán Mami is a házba került, aztán ő is megszületett, aztán Api egyszer csak nem volt többé. „Kikurgatni az özvegyet – mondta egyszer Ginevra Szakácsnényinek, míg Valentin szöget kalapált a konyhapadló kövén – azt nem merte. Még megszólnák! De hogy a fiatalasszony ingyen egye a kenyeret, meg ingyen lakjék a házban, mikor úgy került a családba, egy szoknyában, aztán semmit se hozott a vagyonhoz, hát azt már megint nem bírta a gyomra. Ha nincs a férje, járjon ő a telepre, intézkedni ő is megtanulhat. Okos ám a vén sárkány, csuda okos! Pénz nélkül nem hagyhatja az unokaöccse özvegyét meg a kisfiút, a házból se szórhatja ki őket, mert még a város nyelvére kerülne, azt meg nem szeretné. Hát inkább tartja őket, de ledolgoztatja ám a tartást, üzletvezető ügyis kell a telepre. Csinálja a fiatalasszony, azzal gorombáskodni is jobban lehet, mint egy idegennel. Jó-e neki, nem-e, az már nem érdekli, csak a telepen örültek meg nagyon, mert ha a vénség intézett valamit, akkor szorult ám mindenki, nem volt ott se vasárnap, se ünnep, semmi, a fiatalasszony meg nem aranytálak közt született, aztán ha valakinek valami baja volt, csak mosolygott egyet, eligazította.”

Hirtelen, alig észrevehetően, megindult az eső. Egy-kettő-egy-kettő – mozgott az ablaktörlő a szélvédőn. Sokat esik ezen a nyáron – gondolta Valentin, s egyszerre megint iszonyúan szomorú lett, mert a hátsó ülésen ült, Lavinia néni mellett, Mami helyett a Gabriel nagy hátát látta, és egész úton mozdulatlanul kellett maradnia. Előre érezte, hogy most a telep se lesz olyan érdekes, mint volt.

Hát ebben az egyben csalódott. Valentin azóta nem járt idekinn, hogy Mamival a baleset történt; még kora tavasz volt, mi-

kor utoljára kijöttek ide. Most az is eszébe jutott, hogy Ügyvédbácsit is kihozták akkor. Éppen befejeztek valami nagy munkát, s Ügyvédbácsit az új szerződés megkötésére jött ki velük. Egy idegen öregúr volt még kinn kívülről, aki a Várost képviselte. Úgy mutatkozott be Maminak: „Asszonyom, én vagyok a Város.” Szóval a Város új lakónegyedét akart építtetni, túl az elővárosokon, a kertiségeken is túl, arra, ahol valamikor valami bányát akartak nyitni, de kiderült, hogy nincs a földben semmi, s most csupa mély folyosó, gödör meg domb volt arra a vidék.

A Város azt akarta, hogy tömjék be a folyosókat, hordják el a köveket, s tegyék olyaná a talajt, hogy építkezni lehessen rajta. Ügyvédbácsit ugyan ezt egész másképp olvasta vissza a szerződésből, amit aztán Mami is meg a Város is aláírt, de azért Valentin nagyon jól értette, miről van szó.

Szóval ez óta a nap óta nem volt kinn. Akkor a telep üres volt, a garázsok ajtaját becsukták, a benzinkút körül némaság, ember meg szinte sehol. Most valamennyi garáznak nyitva volt az ajtaja, de a teherautók és a Felügyelőbácsi kis piros kocsija egymás mellé zsúfolva szorongtak a legnagyobbikban, a többiben pedig nagy kerekű, ütött-kopott, sáros taligák állottak, s ami még furcsább volt, az udvar közepére nyitott színt építettek, amióta Valentin nem járt erre, s a szín védelmében, a lassan pergő esőben Valentin lovakat pillantott meg, sovány, rút, kócos lovakat. Hosszú jászol elé voltak kötve, alattuk piszkos szalma, a nyakukon meg-megcsörrent a lánc, ahogy fel-felemelték a fejüket. Egy vén kesely olyan sovány volt, hogy az ember nem is értette, hogy állhat meg a lábán, s Valentin úgy látta, mintha az egyik, a legszélsebb, amelyiknek kerek fehér folt volt a homlokán, egyenesen a szemébe nézne. Ez volt talán a legrútább, szegény, a legsoványabb, a legpiszkosabb, szinte nem is ló, csak valami lóbőrös csontváz.

Felügyelőbácsi éppen kilépett az irodából, széles, barátságos arca hirtelen elfogyott, elsavanyodott, hogy megismerte a nénit. Valentint kinn hagyták (gyereknek semmi köze a hivatalos dolgokhoz!), hát közelebb lépett a lovakhoz.

A láncok megcsördültek, a lovak közül egy-kettő félrehúzódott a jászoltól, amennyire csak a lánc engedte. Valentin úgy megdöbbsent, hogy hangosan verni kezdett a szíve. Ezek félnek tőle! Tőle, aki azt tanulta Mamitól, hogy semmiféle élőlénynek nem szabad fájdalmat okozni soha, még egy bogárnak, egy pillangónak sem. Hogy kerültek ide ezek a lovak? Mít akarnak velük? Mi történt ezen a telepen azóta, hogy Mami beteg? Mondják meg! De ki mondja meg most, hogy Mami nincs? Az irodába nem szabad bemennie. Eszébe jutott Hubert, akinek odainteggett a sapkájával, mikor behajtottak. Majd Hubert. Már rohant volna a kapuhoz, mikor valami megállította. A legszélsebb ló, az nem ijedt meg tőle, hanem ismét felé fordította a fejét, mintha kérdezni akarna valamit. Valentin most jobban látta, közelebről, a homlokán az a folt nem is folt volt, hanem egy nagyon piszkos, kis fehér csillag. Csak állt, szinte zavartan, megint úgy érezte magát, mint az imént Kandúrkával, aki, nem tudni miért, nem akart játszani, s akivel olyan jó lett volna beszélni is valamit. Miért nézi őt ez a ló annyira? Hubert, mintha megérezte volna, hogy látni szeretné, odacaplatott mellé a vizes úton, s azt mondta:

– Éhes a ló, Valentin. Nincs egy szem cukor magánál?

Cukor? Valentin beletúrt a zsebébe. A jobb zsebében csak a bicskát érezte meg a két vasgolyót, hanem a balban, a zsebkenő mellett, egy összegyűrt papírzacskó csücskében, ott árváskodott egy szem ragacsos cukor. Odakínálta a csillagos homlokú lónak, aki alig mozdítva puha ajkát, szelíd óvatossággal elvette

a tenyeréről. Egyszerre valamennyi lánc megzörrent: a lovak mind Valentin felé fordították a fejüket. Volt, amelyik nyihogni kezdett. Mi volt a szemükben? Szemrehányás?

Hubert csak a portásfülke biztonságában mert beszélni, de ott is úgy, hogy fél szemmel egyre az irodaajtót leste: Valentin érezte, hogy lassan tűzbe borul az arca, a füle meg úgy ég, hogy szinte fáj. Az ügy nagyon komoly volt, több annál, undorító. Felügyelőbácsi is fel van háborodva, de nem tehet semmit, mert Lavinia néni rendelkezik vele a Mami távollétében.

– Ment már maga arra – mondta Hubert, s a hüvelyujjával kibökött az ablakon arrafelé, ahol a csorgó esőn át csak sejlett, nem látszott az erdő. – Tudhatja, hogy azokat a gödröket meg folyosókat nem lehet, csak hosszú nyakú daruval betömni, azzal is jó messziről, a sima útról. A felügyelő át akarta rendelni a homokszórókat meg a nyújtható nyakú exkavátort az Északi Sportpályáról; a homokszóróval százötven méterről lehet leszórni a földet meg a törmeléket. De *amaz* odabenn nem engedte. Mikor már végeztünk a Sportpályával, elszegődttette, ami gépünk csak volt, a part menti építkezésekhez, az itteni földmunkára meg felhozatta ezeket a lovakat.

Valentin a színre pillantott az esőverte ablakon át. Nagyot nyelt, hallható nagyot, mint reggeli közben. Hubert ismerte a lovak történetét is, Lavinia néni gazdaságához tartoztak, s nemrégén jutott hozzájuk. Ha Hubert hihet a két kocsis pletykájának, akkor a néni két vén, fizetésektelen adósától perelte el őket, akik a konyhakertjükben kerti munkára meg zöldségszállításra használták a lovakat. A lovak nagy része majdnem olyan öreg már, mint maga a néni, csak egyetlenegy fiatal közülük, az a csillagos. Mivel Lavinia néninél senki sem eszi ingyen az ételmét, most a lovakra került a sor.

Felügyelőbácsi helytelenítette ezt a megoldást, így mondta Hubert, de ki tudna ellentmondani *annak ott*. A Város külön jutalmat ígért, ha határidő előtt befejezik a munkát, tehát a néni nem akarja megvárni, míg a nagy gépek felszabadulnak a par-ton: bérelt harminc fuvarostaligát, s a lovak naphosszat hordják a törmeléket, kődarabot meg a földet. Két kocsis vigyáz rájuk, tíz ember lapátol. Itt szedik fel a földet, egy fordulásnyira a telep mögött. Elég két kocsis, mert a lovak össze vannak láncolva; ha az elhagyott bányához érnek, kioldják a láncukat, egyik erre megy, másik meg amarra a földnyelveken. Ahogy lezúdította a rakományát, fordul is vissza. Két órát pihennek ilyenkor délután, különben járnak reggeltől estig. Istállójuk, persze, nincsen, csak ez a szín, az Állatvédő Egyesület kétszer is kiszállt már, egyszer, amikor a sárga kanca kimúlt az országúton a teher alatt, másodszor meg az istállót meg az abrakot ellenőrizni. Valami ügy folyamatban is van, bár a néni egyre hiteget mindenkit, hogy már csak napok kérdése a fuvarozás; mihelyt valamelyik gép felszabadul, mehetnek a lovak. De mikor lesz az? A part menti építkezés nagyon nagy vállalkozás; s az összes többi, ilyenfajta munkára alkalmas gép vidéken dolgozik.

Valentin nem döntött azonnal. Hallgattak egy keveset. Hubert a pipáját piszkálta, ő meg az asztalt karcolgatta a körmével. Mit tenne most Mami? Az eső most már komolyan nekibuzdult, túl az úton egy fányi sem látszott az erdőből. Hubert örült az esőnek, pedig sok piszokkal jár, de legalább nem viszik ki ma többet azokat a szegény párákat. Ha felázik a föld, szinte lehetetlen visszafordulni a bányánál a földnyelveken.

Ha Lavinia néni most azzal jön ki az irodából, hogy induljanak vissza a városba, Valentin talán elhalasztja a döntést estig. Ez volt az egyetlen nap a héten, amikor szabad volt bemennie

Mamihoz a kórházba, ez azért első volt, fontosabb mindennél. Vacsoránál úgyis ráterelte volna a szót mindenképpen. Esetleg felhívja Ügyvédbácsit, bár ezt még sose tette eddig. Egyszóval, mindenképpen későbbben történt volna az, amire most rákényszerült. Mert a néni valóban megjelent az iroda előtt, de nem Gabriel után nézett, hanem a kocsisokat szólongatta. Valentin azt hitte előbb, nem jól érti, nem értheti jól. De aztán Felügyelőbácsi is kilépett, piros, zavart arca csupa bosszúság volt. A néni csak legyintett, mikor hozzá fordult. Ostobaság. A munkának előbb-utóbb készen kell lennie. Mire nézik a napot? Sem ember, se ló nincsen cukorból, nyár van, sokáig lesz világos, a nap is kisüthet még. Fuvarozzanak, amíg látnak. Hogy a föld elcsorog a víztől? Hát ki mondta, hogy földet vigyenek? Hordjanak követ!

A kocsisok vállukra terítették a vízhatlan köpönyeget, rángatták kifelé a taligákat. A színben a lovak nyugtalanul húzódtak közelebb egymáshoz, a csillagos homlokú körülnézett, mintha keresne valakit. Talán engem keres – gondolta Valentin, s nem nagyon gyorsan, nem is nagyon lassan átvágott a síkos betonúton. A néni az iroda lapos eresze alatt állt, és sürgette a kocsisokat, Valentin nem hozzá lépett, hanem Felügyelőbácsihoz, aki időközben cigarettát vett elő, s most vágta éppen a földhöz, mert idegességében kettéharapta. Valentin arra kérte, ne küldje ki a lovakat az esőben.

A többi már gyorsan ment: Valentin akkor kapta életében az első ütést. Nem azonnal kapta, csak azután, hogy az elképedt Felügyelőbácsi hebegésére megpróbálta magyarázni, hogy Mami nem akarná ezt a dolgot a lovakkal, s ha a part menti építkezés ütemét lassítanák azzal, hogy megosztják a gépeket, mind a két helyen egyszerre lehetne dolgozni, és a lovak el is mehetnének

haza. A Mami távollétében, úgy gondolja, neki kellene intézkednie. Itt vágta szájon Lavinia néni, nem is nagyon, inkább jelképesen, inkább csattant, mint fájt.

Felügyelőbácsi elpirult, motyogott valamit, aztán bevonult az irodába. Hubert kiverte a pipáját, behúzódott a fülkéjébe, eleget látott. A kocsisok ide-oda szaladgáltak. Valentin csak állt. Nem sírt, nem is szólt semmit. A lovakat már kivezették, ott állt a kétszer tizenöt ló a taligája elé fogva, s kiülő csontjaikon végigcsorgott a víz. A kocsisok összekapcsolták a láncokat. Az első, a vezetőló a csillagos homlokú volt. Az ütés zajára ismét oldalra pillantott, ránézett Valentinra és Lavinia néniére, egy kicsit magasabbra emelte a fejét, aztán elindult. Zörögtek, megfeszültek a láncok, egyelőre sebesen haladtak a terheletlen taligák. A kapuban megállt a vezetőló, és visszafordult Valentin felé. Valentin megint azt a kimondhatatlant érezte, mint az imént, aztán a kocsis végighúzott ostorával az állaton, az megindult, és nem nézett vissza többet.

Gabriel nagyon haragszik – gondolta Valentin visszafelé a kocsiban, míg Lavinia néni kifogyhatatlan képekben ábrázolta, mi lehet a jövője annak a pimasz, kotnyeles, eszement csibésznek, aki beleártja magát a jóságos öreg nénje, de akárki istenteremtette felnőtt dolgába, s egyelőre nem tudott választani az örültekháza és a fegyház között. Onnan tudta, hogy a hatalmas váll meg-megrázkódott előtte a sofőrülésen, és Gabriel fújta néha egy nagyot. Szokása volt, nem szerette a beszédet. Valentinnak nem fájt az ütés helye, alapjában semmi mást nem érzett, még haragot sem, csak valami kifejezhetetlen szomorúságot. Ha elért volna valamit! De nem ért el semmit. Nincs szava. Nem tud segíteni! A lovak kint cuppognak a bányá és a hordaléktelep között, az eső zuhog, megütötték, születésnapja van, Mami nagy-

beteg, Professzorbácsi hetenként csak egyszer engedi be hozzá egy negyedórára, s most Mamihoz se mehet, Lavinia néni nem engedi el ma, azt mondta, ez lesz a büntetése. Vacsora után egyedül megy el Professzorbácsihoz, Mami után érdeklődni.

Mikor a ház elé értek, Lavinia néni nagyot sikoltott. Biztosan egy kutya – gondolta Valentin. Alig nézett fel. Gabriel se lepődött meg, ismerték már Lavinia néni minden hangját. A néni általában ki nem állhatta az állatokat, de félni, igazán félni csak a kutyától félt. A kéthetes, vánszorgó kölyök előtt is reszketés fogta el, hát még ha nagyobb látott! Gabriel kinyitotta az ajtót, s a néni az ő karjára támaszkodva ment be a házba. A kertkapu körül valóban ott somfordált egy kutya. Valentin éppen hogy rápillantott, nem volt kedve most játszani. Csatakos, barna kutya volt, két mellső lábán fehér harisnya, kicsit ismerős is, mint ha már látta volna valaha. Örv nem volt a nyakán. Kóbor kutya – gondolta Valentin. Máskor a konyhába rohant volna, hogy Szakácsnénitől ételt kérjen a vándornak, ma egyszerűen nem jutott eszébe. Csak Mamira gondolt, akit nem láthat a jövő hélig. Becsukta a kaput, a hátsó bejáraton át ment fel a szobájába. Mit csináljon vacsoráig? A játékpolicra nézett, de nem érdekelt semmi. Az eső úgy dőlt, hogy be kellett csukni az ablakokat. Ahogy elrendezte a függönyt, pillantása az utcára fordult. A barna kutya ott ült a küszöbön, farka körül már-már pocsolyába gyűlt a víz. Csak úgy csorgott a víz a bundáján, de nem húzódott fedél alá, hanem csak ült, és nézett befelé a ház felé. Valentin most jól megnézte, s egyszerre nagyot lódult a szíve. Tudta már, hol látta ezt az állatot, ha egy villanásnyira is, furcsa alakú farkát, csatakos fehér harisnyáit. Ez volt az a kutya, aki átfutott előttük, amikor Mami szerencsétlenül járt.